

23.11.2020

Valtiovarainministeriö

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö (VN/16660/2020) luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä

Keskusrikospoliisin lausunto

Tausta

Valtiovarainministeriö on pyytänyt Keskusrikospoliisilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi avoimen datan direktiivin täytäntöönpanoa koskevasta lainsäädännöstä. Esityksen tarkoituksena on panna kansallisesti täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2019/1024 avoimesta datasta ja julkisen sektorin hallussa olevien tietojen uudelleenkäytöstä (jäljempänä avoimen datan direktiivi).

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia julkisen hallinnon tiedonhallinnasta (621/2019) ja lakia viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999). Lisäksi esitetään säädettäväksi laki eräiden julkisten yritysten tietojen uudelleenkäytöstä sekä laki julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä. Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 17.7.2021.

Keskusrikospoliisin lausunto

Julkisuuslakiin ja tiedonhallintalakiin ehdotettu sääntely koskee arvokkaita tietoaineistoja sekä tiheästi ja reaaliaikaisesti päivittyvää tietoa. Keskusrikospoliisi toteaa, ettei direktiivin ja esityksen perusteella ole täysin selvää, mitä tiheästi päivittyvillä tiedoilla ja arvokkailla tietoaineistoilla tarkkaan ottaen tarkoitetaan.

Tällä hetkellä käytettävissä olevan tiedon perusteella Keskusrikospoliisi ei kuitenkaan ole tunnistanut toiminnassaan tietoaineistoja, jotka sen arvion mukaan mahdollisesti tai todennäköisesti tultaisiin komission toimesta säätämään arvokkaiksi tietoaineistoiksi. Keskusrikospoliisilla ei käsityksensä mukaan ole myöskään ehdotetun tiedonhallintalain 24 a §:n 1 momentin mukaiset edellytykset täyttäviä tiheästi päivittyviä tietoja.

Ehdotetun julkisin varoin tuotettujen tutkimusaineistojen uudelleenkäytöstä annetun lain 1 §:n 3 momentissa säädetään viranomaisen asiakirjoja koskevasta soveltamisalarajoituksesta. Sen mukaisesti julkisuuslain 5 §:n 2 momentissa tarkoitettuihin viranomaisen asiakirjoihin sovellettaisiin julkisuuslain ja tiedonhallintalain säännöksiä. Tutkimusaineiston maksuttomuuteen sovellettaisiin kuitenkin lain 3 §:n 2 momenttia, jonka mukaan tutkimusaineiston käytön on oltava maksutonta.

Esityksen perusteluissa todetaan maksuttomuuden osalta, että säännöstä maksuttomuudesta sovelletaan viranomaisen asiakirjaan, joka ehdotetun lain 1 ja 2 §:n nojalla kuuluu sen soveltamisalaan. Keskusrikospoliisi toteaa, että ottaen huomioon ehdotetun lain 1 §:n 3 momentti perusteluineen, jää esityksen perusteella jossain määrin epäselväksi, miltä osin viranomaisen asiakirjat kuuluvat lain soveltamisalaan.

Ehdotetun eräiden julkisten yritysten tiedon uudelleenkäytöstä annetun lain osalta Keskusrikospoliisilla ei ole lausuttavaa.

Keskusrikospoliisin apulaispäällikkö

Tero Kurenmaa

Ylitarkastaja

Virva Vesänen